

T.R.M.M.
BARIŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

BDP

Sayı: 102
Tarih: 27.01.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçeleri ile birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygı ile arz ederim.

Osman ÖZÇELİK
Siirt Milletvekili

T.R.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tale Komisyon		Anayasa		
Esas Komisyon		İçişleri		
Tarih:		02 Şubat 2010		F. No: 2/593
İd. V.	Müd. V.	D. Bşk.	G. Sekr.	Gen. Sekr.
8	10	1	1	19
Başkan		[Signature]		

GENEL GEREKÇE

Demokrasi, halkın bir kişi veya bir zümre tarafından yönetilmesi yerine, halkın bizzat kendi kendisini yönetmesi olarak kabul edilir. Giderek artan nüfus karşısında ülke yönetiminin halkın bizzat ve doğrudan yönetimini olanaksız kılması üzerine **“Temsili Demokrasi”** kavramının sosyolojik bir olgu olarak toplumsal yaşamda yer almasına neden olmuştur.

Demokratik ülkeler, çok farklı toplumsal kesimlerin çıkar ve beklentilerine yanıt olmak üzere **“temsilde adalet, yönetimde istikrar”** dengesini titizlikle sağlamaya çalışmaktadırlar.

Siyasi düşüncenin en üst boyutta örgütlenmesi, siyasi parti örgütlenmesidir. **Temel hukuk kuralları çerçevesinde kalmak ve şiddet unsuruna yer vermemek üzere siyasi partiler; bir etnik yapıya, bir inanç grubuna, bir toplumsal kategoriye, bir felsefi görüşe dayalı olarak ve ideolojik amaçlı olarak kurulabilirler.** Siyasi partiler, demokratik siyasi yaşamın vazgeçilmez unsurları olarak kabul edilir.

Yasal, demokratik siyasi partilerin temel hedefi; programlarında belirttiğı ve kamuoyuna açıkladıkları dünya görüşleri ve yönetimdeki öncelikleri doğrultusunda, ülke yönetiminde iktidar veya muhalefet yoluyla, söz sahibi olmaktır.

Antidemokratik yönetimlerde, farklı düşünce ve bu düşüncelerin örgütlenmesi zararlı akımlar olarak görülür. Özgürce örgütlenemeyen düşünce yer altına iner. Özgürlüğün bulunmadığı ve şiddet uygulanarak düşüncenin bastırıldığı ortamlarda, karşı şiddet doğar.

Türkiye de seçim mevzuatı antidemokratik hükümlerle donatılmıştır. Temsilde adalet, % 10 genel seçim barajı ile engellenmektedir. Bugün AB’ye üye ve aday ülkeler arasında, seçim barajı en yüksek olan ülke, Türkiye’dir. Fransa, Hollanda, İrlanda, İngiltere, İspanya, Portekiz, Finlandiya, Malta, Kıbrıs Rum Kesimi’nde baraj uygulaması yoktur. Danimarka’da yüzde iki, Yunanistan’da yüzde üç, diğer bazı ülkelerde de seçim barajı yüzde 4 oranını aşmamaktadır. En yüksek seçim barajı % 5 ile Almanya’da uygulanmaktadır. Ancak Almanya’da dar bölge seçim sistemine göre, ülke 299 seçim çevresine bölünmüş, Federal Almanya Parlamentosu’nun 598 üyesinden 299’ u her seçim çevresinden bir kişi olmak üzere daraltılmış bölgelerden seçilmekte, diğer 299 üye de partilerin ülke genelinde aldıkları oy oranına göre parti listelerden seçilmektedirler. Bir siyasi partinin en az üç seçim çevresinden milletvekili seçtirecek kadar oy alması halinde, genel baraj dikkate alınmamaktadır.

Türkiye’de yüksek seçim barajının Kürt sorunu bağlamında ele alındığı ve Kürtlerin kendi kimlikleriyle Parlamentoda temsilini engellemeye yönelik olduğu gizlenmiyor artık.

Yüksek orandaki seçim barajı ile Türkiye’nin taraf olduğu **Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslar arası Sözleşmesi** ihlal edilmektedir.

Muhalefetteyken seçim barajının kaldırılması veya makul seviyelere düşürülmesi gereği üzerinde duran siyasi partiler, parlamentoya girdikten sonra bu taleplerinden vazgeçmektedirler. Baraj sistemi Türkiye’nin en köklü sistem partilerini de vurmaktadır. CHP, DYP, ANAP, DSP, MHP gibi iktidar olmuş partiler, barajın altında kalmışlardır.

DTP, genel ülke barajı nedeniyle 22 Temmuz 2007 Milletvekili Genel Seçimlerine “**Bağımsız Adaylarla**” katılmak zorunda kalmış, DTP temsilinin asgari düzeyde gerçekleşmesi için yapılan yasal değişiklikler ve tüm engellemelere karşın, DTP grup kurabilecek oranda halk desteği sağlamış, ancak Anayasa Mahkemesinden yakasını kurtaramamış ve DTP de kapatılmıştır.

Yıllardır dili, kültürü, tarihi ve nihayet varlığı inkâr edilen Kürt halkının; ezilen, sömürülen, baskı altında tutulan emekçiler ve diğer tüm toplumsal kategorilerin, farklı inanç gruplarının, Alevilerin, gerçek Müslümanların, kadınların, farklı cinsel tercihleri olanların ve tüm azınlıkların sorunlarına çözüm arayan, onların sözcülüğünü yapan bir partinin Parlamentoda temsili, toplumsal barışın tesisi açısından kaçınılmazdır.

Seçim mevzuatından; seçimlerde genel ülke barajının %3 ile sınırlandırılmasından başlamak üzere, temsilde eşitlik ve adaletin sağlanması önündeki tüm engellerin kaldırılmasında genel ülke yararı olduğunun farkına varılmalıdır.

23.07. 2008 tarihinde DTP grubu olarak; “Milletvekili Seçimi Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu ile Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimizin” birinci maddesinde, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33. maddesinde yer alan yüzde onluk seçim barajının yüzde üç olarak değiştirilmesi teklif edilmişti.

Yüksek orandaki seçim barajları bir taraftan halk iradesinin meclise yansımaları engellerken, diğer taraftan seçimlerde en yüksek oyu alan siyasi partiye hak etmediği oranda sandalye kazandırmaktadır. Aşkın Temsil, iktidarın muhalefeti dikkate almama eğilimini güçlendirmektedir.

2972 sayılı “Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun” un 2 ve 23 üncü maddeleri, İl Genel Meclisi ile Belediye Meclisi üyelerinin seçiminde de seçim çevresinde yüzde onluk baraj uygulaması getirmektedir.

Demokrasi, yerelerde demokrasinin uygulanması ile orantılı olarak gelişir. Çoğulcu, katılımcı demokrasinin barajlarla engellenmesi demokratik düşünceyle bağdaşmaz.

Söz konusu yasada, belediye başkanlığını kazanan partiye, belediye meclisinde sayısal çoğunluğu sağlamak amacıyla, kontenjan üyelik avantajı verilmiştir. Amaç yönetimde istikrar sağlanmak ise, mevcut önlem yeterlidir.

Milletvekili seçimlerinde ülke barajının yüzde üçe düşürülmesi halinde bile, Parlamentoda temsil olanağı bulamayan siyasi partilerin, yerel yönetimlerde temsiline olanak tanınarak, ülke yönetiminde söz sahibi olmaları sağlanmalıdır.

Yasalarda uygulamada birlik açısından da, yerel yönetim seçimlerinde uygulanan yüzde onluk seçim çevresi barajı, yüzde üçe düşürülmelidir.

**MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE
İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR**

KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı “Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun” un 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında geçen “**onda birlik**” ibaresi “**yüzde üçlük**” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2972 sayılı kanunun 23 üncü maddesinin (a) bendinin ikinci fıkrasında geçen “**onda birine**” ibaresi “**yüzde üçüne**” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü